

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการสอนวิชาศิลปะศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษาตามการรับรู้ของครูผู้สอนศิลปะศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9 ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมความรู้และทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากวารสาร เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

การสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คู่มือการใช้หลักสูตรและแนวทางการใช้หลักสูตร แผนการสอน หนังสือแบบเรียน การสอนและวิธีการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล และการจัดกิจกรรมในวิชาศิลปะศึกษา

2. ศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องของเขตการศึกษา 9 และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดทั้ง 5 จังหวัด คือ หนองคาย อุดรธานี ขอนแก่น สกลนคร และเลย เกี่ยวกับจำนวนครูที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางศิลปะ และผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อศึกษาเป็นข้อมูลเบื้องต้น

3. ศึกษารวบรวมเอกสารด้านความรู้และทฤษฎีเกี่ยวกับวิชาศิลปะศึกษาในระดับประถมศึกษา รวมทั้งวารสาร ตำรา หนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

4. นำผลจากการค้นคว้ามาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาศิลปะศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สำหรับครูผู้สอนวิชาศิลปะศึกษา ทั้งครูประจำชั้นสอนวิชาศิลปะศึกษาและครูพิเศษสอนวิชาศิลปะศึกษา

5. การสุ่มตัวอย่างประชากร

5.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สอนวิชาศิลปะศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9

5.2 การเลือกกลุ่มประชากร ได้จากการสุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

ก. สุ่มตัวอย่างอำเภอและกิ่งอำเภอในแต่ละจังหวัด คิดเป็นร้อยละ 25

ข. สุ่มตัวอย่างโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 15 ของโรงเรียนทั้งหมดในแต่ละจังหวัด
ได้ครูสอนวิชาศิลปศึกษาที่เป็นครูประจำชั้นหรือครูพิเศษสอนวิชาศิลปศึกษา ชั้นประถมศึกษา
ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนละ 1 คน ดังนี้

1. จังหวัดอุดรธานี ได้ 175 โรงเรียนฯละ 1 คน รวม 175 คน
2. จังหวัดขอนแก่น ได้ 161 โรงเรียนฯละ 1 คน รวม 161 คน
3. จังหวัดสกลนคร ได้ 91 โรงเรียนฯละ 1 คน รวม 91 คน
4. จังหวัดหนองคาย ได้ 68 โรงเรียนฯละ 1 คน รวม 68 คน
5. จังหวัดเลย ได้ 68 โรงเรียนฯละ 1 คน รวม 68 คน

ได้ตัวอย่างประชากรทั้งหมด 564 คน

6. การดำเนินการสร้างและทดลองใช้เครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นแบบ

ตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการสอนวิชาศิลปศึกษา ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการใช้หลักสูตร
2. ด้านวิธีการสอน
3. ด้านการใช้สื่อการสอนและห้องเรียนวิชาศิลปศึกษา
4. ด้านการวัดและประเมินผล
5. ด้านการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับปัญหา
การสอนวิชาศิลปศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended)

ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจแก้ไข ความครอบคลุม
ด้านเนื้อหาสาระ ความถูกต้องและสำนวนภาษา

ในการเลือกผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบแบบสอบถามทั้งนี้ โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติในข้อใด
ข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

1. มีความเชี่ยวชาญในด้านหลักสูตรวิชาศิลปศึกษาระดับประถมศึกษา

2. มีประสบการณ์เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนวิชาศิลปศึกษา มีผลงานด้านวิชาการ ตำรา เอกสาร

3. มีผลงานด้านการวิจัยเกี่ยวกับวิชาศิลปศึกษา มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับทฤษฎีและปรัชญาทางการศึกษาวิชาศิลปศึกษา

4. เป็นครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในระดับประถมศึกษา ที่มีประสบการณ์การสอนอย่างน้อย 10 ปี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ช่วยตรวจสอบและให้คำแนะนำแก้ไขแบบสอบถามมีดังต่อไปนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงศ์ใหญ่ อาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. รองศาสตราจารย์ เลิศ อานันทนะ อาจารย์ผู้สอนวิชาศิลปศึกษาโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายประถม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. รองศาสตราจารย์ มณี พันทวี หัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตมหาสารคาม

4. อาจารย์บุรินทร์ สวรสสมเรียม อาจารย์สอนวิชาศิลปศึกษา โรงเรียนอรุณรังษี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำมาทดลองใช้ (Try Out) กับครูโรงเรียนประถมศึกษาที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 30 คน แล้วนำเครื่องมือการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

8. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือไปยังสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เพื่อประสานความร่วมมือไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่างๆ ในเขตการศึกษา 9 โดยส่งแบบสอบถามตามรายการชื่อโรงเรียน เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ส่งแบบสอบถามจำนวน 564 ชุด ได้รับคืนทั้งสิ้น 512 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90.78

9. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

9.1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม คิดคำนวณเป็นร้อยละ (Percentage)

9.2 วิเคราะห์คะแนนโดยใช้มัธยฐานเลขคณิต (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

(Standard Deviation) จากเครื่องมือแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็นส่วนระดับปัญหาตามวิธีของลิเคิร์ท (ลิเคิร์ท, 1967) : ซึ่งมี 5 ระดับ คือ

มีปัญหาระดับมากที่สุด	เทียบเท่าคะแนน	5
มีปัญหาระดับมาก	เทียบเท่าคะแนน	4
มีปัญหาระดับปานกลาง	เทียบเท่าคะแนน	3
มีปัญหาระดับน้อย	เทียบเท่าคะแนน	2
มีปัญหาระดับน้อยที่สุด	เทียบเท่าคะแนน	1

แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายตามช่วงคะแนนที่กำหนดไว้ คือ

4.50 - 5.00	หมายความว่า	มีปัญหาระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	หมายความว่า	มีปัญหาระดับมาก
2.50 - 3.49	หมายความว่า	มีปัญหาระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	หมายความว่า	มีปัญหาระดับน้อย
1.00 - 1.49	หมายความว่า	มีปัญหาระดับน้อยที่สุด

9.3 นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

9.4 นำแบบสอบถามตอนที่ 3 มาแจกแจงและจัดอันดับความถี่นำเสนอในรูปความเรียงสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการทางสถิติดังต่อไปนี้

1. การหาค่าร้อยละ คำนวณจากสูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนประชากร}} \times 100$$

(ประกอบ กรรณสฤต, ม.ป.ป.)

2. การหาค่าเฉลี่ย (mean)

คำนวณจากสูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

$\bar{X}$ = ค่าเฉลี่ยคะแนน

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

N = จำนวนคะแนนทั้งหมด

(ประกอบ กรรณสูตร, 2529:41)

3. การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

คำนวณจากสูตร S.D.

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

เมื่อ S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนทั้ง N จำนวน

$\sum fX^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
ทั้ง N จำนวน

N = จำนวนประชากร

(ประกอบ กรรณสูตร, 2529:51)